

Бумцог Ваджракілаї

Значення

Ваджракілая — гнівна форма Ваджрасаттви — це божество-їдам, який уособлює пробуджені Діяння усіх будд. Його практика уславилася як найпотужніша для усунення перешкод і духовних занечищень, що превалюють в наш час, а також для знищення ворожих до співчуття сил.

Історія

У Стародавній Індії численні практикуючі досягли звершення на основі вчень і практик Ваджракілаї. Від'ядгара Прабгагасті — один із головних вчителів Гуру Падмасамбгави — об'єднав усні вчення і пізніші вчення-терми Ваджракілаї, що були відкриті на кладовищі Сітавана. Прабгагасті тоді передав усі вчення своєму провідному учневі Гуру Падмасамбгаві. Утім, усю потужність вчень Ваджракілаї Гуру Рінпоче розкрив і проявив лише пізніше, у Непалі.

Як оповідають біографії Гуру Падмасамбгави, ця історія почалася з того, що Мага-Гуру спрямував свій намір на здобуття найвищого осягнення Магамудри. В пошуках підходячого ритритного місця, Мага-Гуру вирушив до Непалу. Там, на кладовищі у підніжжя пагорба, на якому стоїть ступа Сваямбгу, він зустрів провіщену дружину, яку звали Белмо Шак'ядеві. Разом вони продовжили подорож на південь — до скелястих печер Парпінгу. Там Гуру Рінпоче разом із Шак'ядеві вперше відкрив мандалу Янг'дага Геруки, і так вони розпочали ритрит.

Щойно Гуру Падмасамбгава із дружиною влаштувалися для практики, їх оточили могутні демони. Ці сили увергли всю країну в голод, чуму і хаос. На три роки ці сили припинили дощі, тож голод, хвороби і страждання поширювалися наче лісова пожежа по землях Індії, Непалу і Тибету, вбиваючи і людей, і худобу. Для цих країв настали жахливі часи; і дійсно, як сказано, чим глибшою є практика, тим небезпечніші перешкоди постають.

Спустошення ширилося, і Мага-Гуру вирішив закликати своїх індійських гуру, з проханням надати засоби усунення цих бід. Він відправив двох близьких неварських учнів — Джінамітру зі Сваямбгу і Пані Кунлу Кунсаші — до Індії, до Наланди, попросити практики, які б змогли протидіяти нападу жорстоких демонів. Із цим завданням двоє посланців нарешті прибули до одного з вчителів Мага-Гуру — від'ядгари Прабгагасті. Той передав їм дорогоцінні томи текстів, які вони

розшукували. Неварські учні хутко вирішили назад, навантажені томами тантр і коментарів на Ваджракілаю — божество, що утілює просвітлені Діяння Будди. Коли посланці поверталися назад, сама лише фізична присутність цих текстів, вже почала справляти негайний ефект, миттєво знищуючи навалу демонів, що охопила країну. Нарешті всі умови були наявні: провіщена духовна дружина, досконалий набір практик, і слухна місцина. Впродовж трьох тижнів Мага-Ґуру і Белмо Шак'ядеві практикували в печері Асура. Разом вони закликали Ваджракілаю, тим самим винищивши усі перешкоди звершенню Магамудри.

Коли вони здобули осягнення, з неба пролився дощ з клинків-кілай, деякі з яких все ще можна бачити у формі чорних кам'яних утворень довкола печери. Жахи, що спустошували край, миттєво перетворилися на найсприятливіші умови: вчасні дощі, щедрі врожаї, здорову худобу; і люди також звільнилися від хвороб. Сказано: “Коли ви зможете усунути перешкоди, немає жодних сумнівів, що сіддгі проявляться”. І дійсно, Ґуру Падмасамбгава здобув найвищий рівень осягнення.

Пізніше, у Янглешо, до Ґуру Рінпоче приєднався кашмірський пандіта Вімаламітра та неварський йоґін Цар Шіламанджу. Щойно обидва здобули ознаки звершення практики Ваджракілаї, ці три майстри обговорили і уклали всі отримані ними вчення Ваджракілаї: передовсім вчення, що були отримані від вчителів Індрабугті, Дганасамскріти, Шрі Сінґги і Прабгагасті. Три майстри відповідно вівірили й систематизували вчення Ваджракілаї.

У молитві “Барче ламсел” (“Молитва, що усуває перешкоди на шляху”) Ґуру Рінпоче славиться як “пандіта із Янглешо”. Це Мага-Ґуру як Мавей Сенґе — Лев Мови — неподільний із Манджушрі, якого закликають, згадуючи його надзвичайну майстерність у складанні текстів, що він проявив тут у Янглешо.

Надалі Ґуру Падмасамбгава використовував практику Ваджракілаї для вгамування і приборкання зловмисних духів — не лише тут у Янглешо й Асурі, а й в численних інших місцинах Непалу, Індії і Тибету.

Непохитно встановивши буддизм у Тибеті, Ґуру Падмасамбгава передав усі вчення Ваджракілаї Кхандро Єше Цог'ял і найближчим учням, які в свою чергу передавали вчення усно та приховували у формі скарбів-терм. Таким чином вчення Ваджракілаї поширилися у Тибеті, і численні практикуючі досягли звершення, виконуючи практику Ваджракілаї.

Практика “Сангтхіг Пхурба” належить до вчень-терм, прихованих Гуру Рінпоче задля прийдешніх учнів. Пізнього літа 1859 року в ритритному скиті Джамг’она Конгтр’ула Рінпоче у святій місцині Цадра Рінчен Драг у Тибеті Чокг’юр Лінгпа віднайшов практику “Сангтхіг Пхурба” як одну зі складових трьох внутрішніх таємних циклів Ваджрасаттви, Янгдага Геруки і Ваджракілаї, разом зі святими субстанціями-термами. З-поміж скарбів-терм Ваджракілаї, відкритих Чокг’юром Лінгпою, “Сангтхіг Пхурба” вважається найвищою практикою Ваджракілаї — практикою Атї-йоги. Ця практика стала головним їдамом для всіх Чоклінгів, оскільки вона напрочуд дієва для усунення перешкод, містить неймовірні благословення, і при цьому її легко виконувати.

Примітки:

Оповідь про те, як Гуру Рінпоче звершив Ваджракілаю є витягом із книги:

- Padmasambhava. *Following in Your Footsteps: The Lotus-Born Guru in Nepal*. Ed. Lhasey Lotsawa. *Rangjung Yeshe Publications: Kathmandu, 2019, pp. 145-150.*

Більше про практику Ваджракілаї можна дізнатися з книги:

- Chokgyur Lingpa. *Powerful Transformation: The Alchemy of the Secret Heart Essence*. Ed. Marcia Schmidt. *Rangjung Yeshe Publications: Leggett, 2017.*